

RUIMTE VOOR ONTWIKKELING

een structuurvisie voor Krimpen aan den IJssel

2^e concept , 16 juli 2003

Ruimte voor ontwikkeling

een structuurvisie voor Krimpen aan de IJssel

Inhoud

Voorwoord pag. 3

Deel 1: De zeven hoofdthema's

1. Wonend Krimpen	pag. 4
2. Centraal Krimpen	pag. 7
3. Mobiel Krimpen	pag. 10
4. Bedrijvig Krimpen	pag. 14
5. Zorgend Krimpen	pag. 17
6. Cultureel Krimpen	pag. 20
7. Duurzaam Krimpen	pag. 23

Deel 2: De grote opgaven

A. Ontwikkelingsgebieden	pag. 26
B. Netwerken	pag. 29
C. Beleidsplannen	pag. 31

Bijlagen bij de structuurvisie

- Notulen gesprekken maatschappelijke instanties

Voorwoord

Over het eerste concept van de structuurvisie "Ruimte voor ontwikkeling" is in het najaar 2002 en voorjaar 2003 overlegd met vertegenwoordigers van verschillende instellingen en belangengroepen. Conclusieverslagen van dat overleg zijn als bijlage beschikbaar bij dit tweede concept.

In de gesprekken werd waardering uitgesproken voor de aanpak om samen met belanghebbenden, belangstellende bewoners en bestuur tot een structuurvisie te komen. Ook de inhoud van de structuurvisie werd in het algemeen positief gewaardeerd en als ambitieus en uitdagend gekenschetst.

Het commentaar was niet zodanig dat besloten moet worden om het eerste concept grondig bij te stellen. Wel leiden de gesprekken tot aanvullingen, duidelijke accenten en het aanscherpen van de opgaven waar we de komende periode voor staan.

In de tekst die in dit tweede concept van de structuurvisie wordt gepresenteerd is deze inbreng verwerkt. Daarnaast is de opbouw van de tekst enigszins toegankelijker gepresenteerd, hopelijk met het resultaat dat in de komende inspraakprocedure velen zich er door aangesproken voelen. Na de reacties op dit tweede concept stelt het gemeentebestuur de eindversie van de structuurvisie vast.

De structuurvisie wordt in zeven hoofdthema's onderverdeeld. De opbouw is per thema identiek: eerst een beknopte kenschets van het thema met vermelding van actuele en relevante ontwikkelingen, daarna per thema een beleidsformulering op hoofdlijnen, en ter afsluiting een verfijning van dit beleid in concrete doelstellingen.

In de structuurvisie wordt een lange termijn beeld geschetst voor de zeven onderscheiden thema's. Hieruit worden "de grote opgaven" geformuleerd waarvoor de gemeente zich geplaatst ziet. Deze krijgen een (eerste) inventariserende beschrijving in deel 2 van de structuurvisie, onderscheiden naar ontwikkelingsgebieden, netwerken en beleidsplannen.

Niet alle opgaven kunnen binnen deze of de komende bestuursperiode uitgevoerd worden. Er zullen prioriteiten gesteld moeten worden. De vraag hoe die er uitzien wordt niet beantwoord in deze structuurvisie. Daarvoor wordt na vaststelling van de structuurvisie een uitvoeringsnota gemaakt.

hoofdthema 1: Wonend Krimpen

Woningmarkt

De situatie op de woningmarkt is gespannen. In z'n algemeenheid geldt dat de vraag naar koop- en huurwoningen groot is. De vraag naar bereikbare huurwoningen (huurprijs < € 440 per maand) neemt toe en het aanbod door nieuwbouw en mutaties in dit segment neemt af. Ter illustratie: in de huursector was de vraag het laatste jaar vijfmaal groter dan het aantal beschikbaar gekomen woningen. Dit gold in het bijzonder voor de doelgroepen een- en tweepersoonshuishoudens en inkomens onder de ziekenfondsgrens.

Vooraf (lokale) starters hebben naar verhouding weinig kans op de woningmarkt, zowel in de huur- als in de koopsector. De doorstroming op de huurmarkt in Krimpen stagneert door te weinig aanbod van adequate ouderenwoningen en te weinig (middeldure) nieuwbouw. Het gevolg is oplopende wachttijden voor een woning. De bouw in uitbreidingslocaties (Lansingh-Zuid) biedt onvoldoende soulaas om dit probleem het hoofd te bieden.

Het vinden van een woning in Krimpen wordt moeilijker: de druk op de woningmarkt in Krimpen is groot. De gemeente kan dit probleem nooit helemaal oplossen. Wel moeten we ons inspannen de mogelijkheden voor nieuwbouw zo goed mogelijk te benutten. Nieuwe woningen moeten een zo lang mogelijke verhuisketen op gang brengen, waarmee een optimale doorstroming ontstaat en een evenwichtige slaagkans voor alle doelgroepen op de woningmarkt.

Ouderenhuisvesting

De bevolking vergrijsst in de komende jaren. De snelle toename van het aantal ouderen (en de daarmee gepaard gaande vermindering van de woningbezetting) leidt ertoe dat een belangrijk deel van de nieuwbouw en aanpassing van de woningvoorraad gericht zal moeten zijn op ouderen.

Er is een groot tekort aan woningen die geschikt en aantrekkelijk zijn voor ouderen. Dit tekort wordt door de demografische ontwikkeling van de gemeente snel groter. In 2000 was nog éénderde van de huishoudens 55+, in 2025 zal dit de helft zijn. In absolute aantallen een toename van bijna 2700 huishoudens in 25 jaar!

Dit dreigende perspectief kan worden omgebogen in een aantrekkelijke kans: door het aanbod van voor hen aantrekkelijke koop- en huurwoningen kunnen senioren worden bewogen te verhuizen. Daarmee kan de doorstroming weer op gang komen.

Levensloopbestendig

Met het oog hierop zou daarom van de jaarlijks nieuw te bouwen woningen een substantieel deel "levensloopbestendig" moeten zijn. Die woningen hebben de volgende kenmerken:

- Vertrekken op één niveau, ruime kamers met een ruim balkon, bereikbaar met een lift, zoveel mogelijk ook vanuit de onderliggende parkeergarage.
- "Service op maat", gelegen in de nabijheid van een ontmoetingsruimte voor ouderen, voorzieningen (winkels, cultuur, recreatie, horeca) en openbaar vervoer.
- Aantrekkelijk door de kwaliteit en de samenhang van de architectuur van de bebouwing, met groen en water in de omgeving en met uitzicht.
- In een omgeving met een gemengde samenstelling van de bevolking, waar spontane ontmoeting mogelijk is en waar wat is te beleven.
- Een omgeving en een woning die men als veilig ervaart.

Herontwikkeling

De kwaliteitseisen aan woning en woonomgeving nemen toe door de toenemende welvaart en de hogere eisen die de kritische woonconsument nu stelt.

De woonkwaliteit van een deel van de bestaande voorraad huurwoningen sluit niet meer aan bij de wensen van de consument. Dit leidt vanwege de gespannen woningmarkt weliswaar nog niet tot leegstand, maar het vraagt wel om actie. Een voorbeeld: voor 400 oude, te kleine, woontechnisch onvoldoende, woningen rondom het centrum is stedelijke vernieuwing dringend noodzakelijk.

De komende decennia zal een aantal woningcomplexen grondig onderhanden genomen moeten worden omdat ze niet meer aan de huidige eisen voldoet. De trend, zoals die is ingezet met het (inmiddels in uitvoering genomen) herontwikkelingsplan voor de Park- en Vijverflatlocatie) moet daarom krachtig worden voortgezet. Daarmee zien we gaandeweg de bestuurlijke aandacht zich verplaatsen van nieuwbouw naar herontwikkeling.

Het is wenselijk dat bij herontwikkelingsprojecten een gemengd woonmilieu ontstaat met woningen in alle categorieën. Uitgangspunt voor herontwikkeling is dat voldoende woningen in de lagere prijsklasse beschikbaar blijven.

Door een aangepaste stedenbouwkundige opzet en door een efficiënter ruimtegebruik zal het aantal woningen kunnen toenemen en tevens de woon- en omgevingskwaliteit verbeteren.

Vernieuwing

De moderne woonconsument hecht aan een optimale eigen inbreng in keuze voor woningtype en –inrichting. Tot voor kort kwam deze particuliere vrijheid alleen tot gelding bij de uitgifte van vrije sector kavels waarop eigenaren hun eigen woningontwerp konden realiseren.

Recent zijn evenwel mogelijkheden ontwikkeld om de eigen inbreng van de woonconsument bij het architectonisch ontwerp ook bij woningen in rij-vorm gestalte te geven, variërend van aanpasbaar (consument gericht) bouwen tot particulier opdrachtgeverschap. Het is een aantrekkelijke gedachte om in de nieuwbouwwijk Lansingh-Zuid daarmee ervaringen op te doen.

Wat wordt het beleid?

- ⇒ De woningnieuwbouw is gericht op het in kwalitatief en kwantitatief opzicht zo veel mogelijk voldoen aan de vraag van de plaatselijke bevolking. Huisvesting van senioren krijgt een extra accent.
- ⇒ De bouw van woningen voor senioren in het centrum krijgt prioriteit. Daarbij wordt gestreefd naar een zo breed mogelijke bediening van de doelgroep, door middel van nieuwbouw in de verschillende prijsklassen.
- ⇒ Doorstroming blijft een pijler van volkshuisvestingsbeleid. De effecten van nieuwbouw op de lengte van de op gang gebrachte verhuisketen worden regelmatig gemonitord. Daarbij wordt bewaakt dat er voldoende woningen voor starters beschikbaar komen.
- ⇒ De ontwikkeling van Lansingh-Zuid gaat gestaag voort. Vernieuwende thema's als aanpasbaar bouwen, particulier opdrachtgeverschap en maatschappelijk gebonden eigendom, worden daarbij in concrete plannen omgezet.

⇒ Parallel aan Lansingh-Zuid wordt de stedelijke vernieuwing in (met name) huurcomplexen ter hand genomen. Waar nodig en mogelijk worden beide ontwikkelingen op elkaar afgestemd.

Wat betekent dit concreet?

- Jaarlijks worden gemiddeld 150 woningen gebouwd.
- Hiervan worden tenminste 100 woningen gebouwd die geschikt zijn voor ouderen, in de vorm van levensloopbestendig woningen.
- In het centrumgebied wordt een interessant woonmilieu voor (in het bijzonder) ouderen en één- en tweepersoonshuishoudens ontwikkeld, met woningtypen in de verschillende prijsklassen.
- Het accent op nieuwbouw voor (plaatselijke) senioren bevordert de doorstroming binnen de bestaande woningvoorraad, waarmee per saldo meerdere doelgroepen, waaronder starters, bediend worden.
- Eens per twee jaar worden de doorstroomeffecten van nieuwbouw gemeten, op basis waarvan zo nodig het beleid kan worden aangepast.
- De ontwikkeling van Lansingh-Zuid gaat verder langs de lijnen zoals uitgezet in het bestemmingsplan en de grondexploitatie.
- In Lansingh-Zuid worden ook woningen ontwikkeld c.q. ter ontwikkeling aangeboden volgens het principe van aanpasbaar bouwen en particulier opdrachtgeverschap.
- De bestaande voorraad huurwoningen wordt geherstructureerd c.q. gerevitaliseerd waar dat uit een oogpunt van woonkwaliteit nodig is. De woningbouwcorporaties geven tijdig inzicht in hun voornemens op dit punt.
- Bij herstructurering wordt ingezet op de realisering van een gemengd woonmilieu (differentiatie in typen, prijs en functies), een optimale ruimtelijke kwaliteit en aandacht voor de individuele vraag van bewoners.

hoofdthema 2: Centraal Krimpen

Karakteristiek

Mensen hebben bij het begrip centrum vaak dezelfde beelden: het centrum is als zodanig herkenbaar, er vinden gemeenschappelijke activiteiten plaats, het is er levendig en gezellig, er zijn veel functies, je voelt je er geborgen en het is gemakkelijk bereikbaar.

Het centrum van Krimpen voldoet niet aan dit beeld. Er is gebrek aan herkenbaarheid, bereikbaarheid, levendigheid en woonkwaliteit. Aan de zijde van het gemeentehuis bestaat het centrum uit een verborgen (trouw)plein, veel parkeerplaatsen en achterkanten van winkels. Aan de oostkant van het winkelcentrum Crimpenhof bestaat het centrum uit lege ruimte met nauwelijks een functie.

Het Krimpense centrum heeft ook weinig karakter, het biedt geen geborgenheid, er is veel extensief gebruikte ruimte en de benadering is onlogisch. Het centrum lijkt vooral op een parkeerplaats met, tijdens de drukke winkeltijden, ook nog parkeerproblemen. Kortom, Krimpen heeft geen aantrekkelijk centrum, tenminste, niet een centrum dat meer is dan een winkelcentrum.

Wonen

Het wonen in het centrum betekent in de huidige situatie veelal wonen in oude en kleine (huur-)woningen. Er zijn weinig kwalitatief goede woningen voor diverse doelgroepen.

Hier ligt een belangrijke opgave. De ontwikkeling naar een echt centrum moet gepaard gaan met de realisering van een aantrekkelijk woongebied. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening gaan hier hand aan hand: nieuwe en architectonisch zorgvuldig vormgegeven woongebouwen kan het centrum z'n noodzakelijk allure geven en de woningen kunnen beschikbaar komen voor de groeiende groep ouderen, alsmede voor andere één en twee persoonshuishoudens.

Dit laatste is ook een belangrijk aspect voor de kwaliteit van het wonen in onze gemeente. Wonen in of nabij het centrum, dicht bij alle voorzieningen, heeft in het bijzonder op senioren een grote aantrekkingskracht.

Winkelen

Het hoofdwinkelcentrum Crimpenhof is van grote betekenis voor het centrum. Het biedt een breed assortiment, heeft een moderne uitstraling, is geliefd bij de consument en heeft een verzorgende functie voor Krimpen en grote delen van de omgeving, in het bijzonder de Krimpenerwaard.

Behoud van de economische vitaliteit van Crimpenhof noopt tot voortdurende aanpassingen en uitbreidingen. De dynamiek in deze markt is groot.

Aan deze vernieuwings- en expansiedrang kan ruimte worden gegeven indien voldaan wordt aan twee voorwaarden. In de eerste plaats dient de parkeerproblematiek adequaat te worden opgelost, bij voorkeur in gebouwde vorm. In de tweede plaats mag de distributieplanologische structuur niet te zeer worden aangetast, ten koste van andere winkelconcentraties, in het bijzonder De Korf.

Ook andere niet-woonfuncties, waaronder het gemeentehuis en de aanwezige kerkgebouwen, leveren een onmisbare bijdrage aan de karakteristiek en het functioneren van het hart van de gemeente.

Infrastructuur

De bestaande infrastructuur naar en binnen het centrum is enigszins gebrekkig. De openbare ruimte binnen het centrum wordt grotendeels in beslag genomen door geparkeerde auto's. De routes naar het centrum, onder andere voor bevoorrading, zijn niet optimaal. En het busstation ligt excentrisch.

Gestreefd zou moeten worden naar een beter op de centrumfuncties afgestemde infrastructuur. Daarbij gaat het niet alleen om "beweging", ook zou gedacht moeten worden aan rustpunten, in de vorm van pleinen, hoven en singels.

Wat wordt het beleid?

- ⇒ Er komt een stedenbouwkundig plan voor een nieuw centrum, globaal begrensd door de C.G. Roosweg, de Nieuwe Tiendweg, de Burgemeester Aalberslaan en de Noorderstraat.
- ⇒ Het stedenbouwkundig plan gaat ruimte bieden aan een mix van (nieuwe) economische, publieks- en woonfuncties. Daarbij wordt er voor gewaakt dat deze functies met elkaar in evenwicht zijn, zodat negatieve uitstraling op de aangrenzende woongebieden wordt voorkomen.
- ⇒ Ingezet wordt op een écht centrum, een hart van Krimpen, waarin gewinkeld, gewerkt en gewoond wordt en waar de belangrijkste voorzieningen voorhanden zijn. Een centrum waar het overdag en 's avonds levendig is en gezellig, waar naast drukte ook rust voorkomt en naast steen ook groen en water;
- ⇒ Tot behoud c.q. versterking van de bijzonder positie van het hoofdwinkelcentrum Crimpenhof worden mogelijkheden voor uitbreiding en vernieuwing geboden, eventueel vooruitlopend op (maar wel ingekaderd binnen) de ontwikkeling van andere onderdelen van het centrumgebied.

Wat betekent dit concreet?

- De ontwikkeling van een vernieuwd centrum wordt voortvarend aangepakt, te beginnen met een integraal stedenbouwkundig plan voor het totale gebied.
- Het nieuwe centrum wordt een karakteristiek geheel van gebouwen, woningen, winkels, bedrijven (kantoren) en welzijnsvoorzieningen in een goede samenhang met elkaar en de omgeving.
- De openbare ruimte in het centrum wordt vóóral verblijfsruimte, welke voldoende mogelijkheden biedt voor markten, bijeenkomsten, gemeenschappelijke activiteiten óf het uitrusten daarvan.
- Het centrum krijgt pleinen en hoven, singels, lanen en straten die duurzaam en goed maar robuust en aantrekkelijk worden ingericht.
- Er wordt gebouwd in hoge dichtheid met de voorkant van de bebouwing gericht op de openbare ruimte. Het centrum krijgt een wat stedelijker karakter dan de rest van de gemeente maar altijd met een goed evenwicht tussen steen, groen en water.
- Met het oog op de ouderenhuisvesting krijgt de levensloopbestendigheid van woningen, voorzieningen en de woonomgeving veel aandacht.

- De belangrijkste voorzieningen in de gemeente met een publieksfunctie (winkels, recreatie, cultuur, dienstverlening, overheid, werkgelegenheid) worden in het centrum geconcentreerd. Gestreefd wordt naar de ontwikkeling van nieuwe voorzieningen, die de kwaliteit van het wonen in de gemeente verhogen.
- De uitbreiding, ontwikkeling en het beheer van het winkelcentrum Crimpenhof is gericht op het handhaven van het hoge kwaliteitsniveau van het hoofdwinkelcentrum. Gestreefd wordt naar een breed aanbod van winkels waarin de betrokken zelfstandige ondernemer de toon blijft zetten.
- Bij de plannen voor uitbreiding/vernieuwing van Crimpenhof wordt het effect voor de winkelvoorzieningen elders in de gemeente beoordeeld; daarop wordt zonodig aanvullend beleid ontwikkeld.
- Functieverandering moet in de loop van de tijd in het centrum eenvoudig mogelijk zijn, de begane grondlaag van de bebouwing in het centrum wordt door hoogte en bouwstructuur flexibel invulbaar.
- De aanwezige kerkgebouwen zullen, zonodig op een andere locatie, in het centrum gehandhaafd blijven.
- De routes naar het centrum worden verbeterd, voor voetgangers en fietsers en voor de bezoeker met de auto en met het openbaar vervoer.
- Het busstation krijgt een meer centrale plaats in het centrum.
- Er wordt niet meer op straat geparkeerd maar in gebouwde voorzieningen, onder de nieuwbouw of onder de openbare ruimte of in een goed ingepast parkeergebouw boven het maaiveld. Voor de winkelende consument moet het winkelcentrum goed bereikbaar zijn, voorzien van voldoende parkeergelegenheid en met een goede verbinding tussen supermarkt en auto.
- Gestreefd wordt naar het handhaven van gratis parkeren voor bezoekers. Het vraagt om een fundamentele oplossing van het parkeren in het winkelcentrum.
- Het centrum moet gedurende een langere tijd ontwikkeld kunnen worden, waarbij iedere toevoeging een verbetering is en iedere nieuwe ontwikkelingsfase een afronding.

hoofdthema 3: Mobiel Krimpen

Fileleed

De oorspronkelijke plannen van Rijk en Provincie voor de West-Krimpenerwaard voorzagen in een verbinding van de A15 (Ridderkerk) met de A20 (Nieuwerkerk), alsmede in een doorgetrokken Krimpenerbosweg naar Capelle aan den IJssel. Dit nog afgezien van geplande railverbindingen.

Geen van deze voornemens zijn gerealiseerd. Het is daarom geen wonder dat Krimpen inmiddels decennia worstelt met de verbinding met Rotterdam. Op die verbinding ontstaan iedere ochtend en avond files. De aanleg van de wisselstrook (1986) en de capaciteitsuitbreiding van de grote kruising (1999) hebben enige verlichting geboden maar niet voor een afdoende oplossing gezorgd.

Naast de kosten van dit dagelijkse fileleed door verlies aan tijd en door beperking van de economische ontwikkeling (vestigingsklimaat), is de verbinding riskant omdat er bij calamiteiten geen alternatief beschikbaar is. Alleen al om die reden is een nieuwe oeververbinding wenselijk.

Alternatieven

In de agglomeratie lijkt de spitsfile door de toenemende mobiliteit niet oplosbaar. Het is goed daarbij te bedenken dat spitsverkeer voor een groot deel woon-werkverkeer is tussen twee vaste plekken. Interessant is te onderzoeken hoe deze plekken ook op andere wijzen, bijvoorbeeld met de fiets of het openbaar vervoer (of beide) aantrekkelijk bereikbaar zijn te maken.

De bevordering van het gebruik van deze middelen van transport moet hoge prioriteit krijgen om het dichtslibben van de agglomeratie en van de verbindingen met Krimpen te voorkomen. Daarbij moet tevens aandacht gegeven worden aan beperking van de reistijd, eventuele wachttijd en van bevordering van het comfort van de rit.

Daarnaast kan de mobiliteit in de spits worden beperkt door het thuiswerken te stimuleren.

Fietsverkeer

Ter bevordering van het langzaam verkeer, zullen voor fietsers binnen de gemeente snelle doorgaande fietsroutes aangelegd worden met – zo enigszins mogelijk - ongelijkvloerse kruisingen met de drukste wegen.

Het omringende water is voor fietsers vanwege de enkele Algerabrug een barrière. De aanleg van één of meer lage bruggen over de Hollandsche IJssel voor langzaam verkeer biedt aantrekkelijke kansen, enerzijds om de Krimpenerwaard beter bereikbaar te maken voor recreatieve fietsers uit de agglomeratie en anderzijds voor Krimpenaren om gemakkelijk van en naar het aangrenzende stedelijk gebied te fietsen.

Een dergelijke fietsverbindingen bij het Veepad past in de belangrijke recreatieve route Moerkapelle-Krimpenerwaard. Aantrekkelijk pluspunt is bovendien dat hierdoor de afstand tot de dichtst bij gelegen metrohalte in Capelle aan den IJssel vermindert tot 800 meter.

Voorts: door middel van een aparte langzaam verkeersverbinding bij de Algerabrug zou de bestaande fietsstrook voor auto's vrij kunnen komen. Daarbij kan gedacht worden aan een verbinding globaal in het verlengde van de Molenvlietsingel of nabij de huidige brug.

Een oversteek – tenslotte - van de Nieuwe Maas bij de kop van de Stormpolder voor langzaam verkeer, brengt IJsselmonde en tramlijn 2 binnen handbereik en is wellicht ook van

belang voor mensen uit IJsselmonde die van de Fast Ferry gebruik willen maken of willen recreëren in de Krimpenerwaard.

De zojuist gememoreerde bruggen over de Hollandsche IJssel zijn bijvoorbeeld lage beweegbare bruggen. Over de Nieuwe Maas kan aan een watertaxi of pont gedacht worden, maar bijvoorbeeld ook aan een zwevend veer of een hoge hef.

Openbaar vervoer

De noodzakelijke verbetering van de verbinding van Krimpen met de Rotterdamse agglomeratie betreft voorts het openbaar vervoer, ook over water.

De natuurlijke kwaliteit van de gemeente, het omringende water, wordt nog onvoldoende benut voor vervoer. Een belangrijke verbetering is de aanlanding van de Fast Ferry op de kop van de Stormpolder. Er moeten ook afmeermogelijkheden komen voor kleinschaliger watertaxi's en voor schepen waarmee bedrijven in de gemeente bevoorraden kunnen worden. Bij de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente moeten de condities voor dergelijke voorzieningen waar mogelijk worden verbeterd.

Ook de aanwezige infrastructuur voor de bus heeft verbetering nodig. Daarbij kan gedacht worden aan het rijcomfort, nabijgelegen stallingsmogelijkheden voor fietsen en de informatievoorziening bij de haltes. De gemeente gaat samenwerken met de busexploitant om die verbeteringen tot stand te brengen. Vrije busbanen zijn nodig als de files op de busroutes verder toenemen. Verplaatsing van het busstation naar het winkelcentrum, in combinatie met een bewaakte fietsstalling, zal de kwaliteit van het voorzieningenniveau verbeteren. Overigens is dit laatste alleen aanvaardbaar als daardoor de reistijd niet toeneemt.

De taxibedrijven blijken instaat om vervoer op maat te leveren. Door verbetering van de communicatiemogelijkheden en de inmiddels beschikbare computerprogramma's wordt het mogelijk om individuele vervoerswensen te bundelen tot een alternatief voor massavervoer. Wanneer er meer klanten tegelijk in busjes vervoerd kunnen worden en er bovendien gebruik gemaakt kan worden van de busbanen kan ook een beter alternatief geboden worden voor het gebruik van de eigen auto op werk- en winkelroutes: vervoer op maat voor iedere inwoner.

Algerabrug en -weg

Indien – zoals hierboven gememoreerd - aantrekkelijker lage bruggen voor fietsers het huidige fietspad op de hoge Algerabrug kunnen vervangen, kan de Algerabrug 2x2 rijstroken krijgen ten behoeve van het gemotoriseerde verkeer. Daarmee ontstaat een eenvoudiger en bedrijfszekerder situatie dan met de huidige wisselstrook.

Onderzocht moet worden of er een constructieve aanpassing van de brug mogelijk is, zodat ook zwaar verkeer van de buitenste rijstroken gebruik kan maken. Dat kan leiden tot een aanmerkelijke vergroting van de capaciteit van de Algeracorridor. Dit technisch onderzoek zal aansluiten bij dat voor groot onderhoud van brug en aanbrug zoals dat zich reeds heeft aangediend.

De capaciteit van het Capelseplein kan (eventueel) vergroot worden met een fly-over voor de bussen. In stadsregionaal verband wordt onderzocht of een dergelijke voorziening wenselijk is. Vooruitlopend op deze aanpak "in de hoogte" is een project in voorbereiding om de Algeraweg richting Krimpen met een tweede rijstrook uit te breiden. Daarmee wordt in het bijzonder het woon-werkverkeer in de avondspits gediend.

Provinciale weg

De provinciale weg door de Krimpenerwaard, de belangrijkste achterlandverbinding van de gemeente, moet op korte termijn verbeterd worden omdat inmiddels sprake is van een

steeds minder veilige situatie. Daarbij wordt aangekoerst op een vormgeving als "parkway" met 2x2 rijstroken, waarvan 2x1 voor het openbaar vervoer, met een ruime middenberm en voldoende brede kanten.

Specifieke aandacht vraagt de oversteekbaarheid van de provinciale weg voor langzaam verkeer tussen het stedelijk gebied van de gemeente en het recreatiegebied van de Krimpenerwaard. De belangrijkste kruisingen voor langzaam verkeer dienen ongelijkvloers dan wel door middel van een rotonde uitgevoerd te worden. Een extra aansluiting voor gemotoriseerd verkeer op de provinciale weg ter plaatse van Carpe Diem is noodzakelijk om het doorgaande verkeer in de bebouwde kom van de gemeente én op de Lekdijk te beperken.

Wat wordt het beleid?

- ⇒ De verbinding van de gemeente met de omgeving, Capelle aan den IJssel, IJsselmonde en de Krimpenerwaard wordt verbeterd c.q. uitgebreid voor achtereenvolgens autovervoer, openbaar vervoer en langzaam verkeer. Deze opgave is zó urgent dat alle opties om dit doel te bereiken serieus onderzocht worden.
- ⇒ Gezien de congestie in dit deel van de agglomeratie wordt in eerste instantie ingezet op verdere verbeteringen van het langzaam verkeer en het openbaar vervoer. Het stedelijke gebied aan weerszijden van de Hollandsche IJssel wordt in dit opzicht als één netwerk beschouwd.
- ⇒ Ingezet wordt op verbreding en verbetering van de Provinciale weg door de Krimpenerwaard. Een extra aansluiting op de provinciale weg ter hoogte van Carpe Diem is noodzakelijk.

Wat betekent dit concreet?

- Er komt een stelsel van vrije, snelle en doorgaande fietsverbindingen, zodat één samenhangend netwerk met aantrekkelijke en veilige routes ontstaat.
- De huidige enkele fietsverbinding op de Algerabrug wordt aangevuld en zo mogelijk vervangen door één of meer lage bruggen voor langzaam verkeer over de Hollandsche IJssel.
- Indien door een lage brug over de Hollandsche IJssel een extra rijstrook beschikbaar komt voor personenauto's op de Algerabrug, wordt onderzocht hoe de capaciteit van deze oeververbinding vergroot kan worden en of de zogenoemde uitbouwen van de brug geschikt gemaakt kunnen worden voor zwaar verkeer.
- Onderzocht wordt of een verbinding voor langzaam verkeer van de Stormpolder naar IJsselmonde haalbaar is.
- Waar nodig krijgt de bus een vrije baan binnen de gemeente, bushaltes krijgen een moderne uitstraling en worden voorzien van reizigersinformatie en een fietsenstalling. Het busstation komt dicht bij het winkelcentrum, met een bewaakte fietsenstalling en een parkeer- en rijvoorziening.
- Met de busexploitant wordt de mogelijkheid om de (vouw-)fiets in de bus mee te nemen besproken.
- Ingezet wordt op verruiming van de capaciteit van de Algeraweg ten gunste van het avondspitsverkeer richting Krimpen.
- Onderzocht wordt of een fly-over voor bussen op het Capelseplein een wenselijke voorziening is.

- Er wordt niet gestreefd naar een metroverbinding omdat deze ten koste zal gaan van de fijnmazigheid van het huidige busnet.
- Met de taxibranche en de provincie wordt overlegd over de voorwaarden om invoering van “vervoer op maat” voor iedere inwoner bereikbaar te maken.
- De condities voor het afmeren van de Fast Ferry naar Rotterdam en Dordrecht alsmede voor aanvullend vervoer over water, worden waar mogelijk verbeterd.
- De haalbaarheid en wenselijkheid van onconventionele oplossingen zoals een watertram, monorail, kabelbaan en zeppelin worden beoordeeld.
- Richting provincie wordt ingezet op een verbreding van de provinciale weg (N210) tot 2 x 2 rijstroken, met veilige oversteken voor langzaam verkeer tussen de bebouwde kom en het recreatiegebied en met een extra aansluiting voor gemotoriseerd verkeer ter hoogte van Carpe Diem.

hoofdthema 4: Bedrijvig Krimpen

Bedrijfsvestiging

Ruim de helft van de Krimpense beroepsbevolking is werkzaam binnen de eigen gemeente. Het werkloosheidspercentage is vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde en zelfs lager dan dat van de regio. Door de ontwikkeling van bedrijfsterreinen, winkelcentra en kantoren én door het bieden van gunstige vestigingsvoorwaarden is dat resultaat bereikt. Tevredenheid is op zijn plaats, voldaanheid niet.

De gemeente heeft ondertussen nog slechts beperkte capaciteit om nieuwe terreinen uit te geven. Mogelijkheden voor meer arbeidsplaatsen binnen de gemeente, en daarmee het bevorderen van de economie en het verminderen van het forensisme, moeten derhalve op een andere wijze worden aangeboord. Te denken valt aan het bevorderen van intensiever gebruik van bestaande terreinen, het optimaal benutten van nog beschikbare ruimte door stedelijke herstructurering en het bevorderen van thuiswerken. Dit biedt nieuwe kansen en is tegelijk een grote opgave.

Herstructurering

De belangrijkste bedrijfsterreinen, Stormpolder, Parallelweg en Krom, vertonen tekenen van verval. Het gebruik is gemiddeld te extensief als gevolg van een te lage verhouding van het bruto vloeroppervlak van de bebouwing en het grondoppervlak. Het gebruik is gemiddeld ook te laagwaardig, hetgeen een te lage arbeidsbezetting per hectare tot gevolg heeft. De bedrijfsterreinen zijn nu toe aan een herontwikkeling. Het is wenselijk daarbij het gebruik van de ruimte te intensiveren en te optimaliseren.

Wonen en - niet hinderlijke - bedrijfsactiviteiten kunnen gemengd worden. Daardoor ontstaan er zowel voor werkgelegenheid als voor wonen nieuwe mogelijkheden. Waar milieuhinder geen belemmering (meer) is voor wonen en wonen geen belemmering wordt voor een goede ontwikkeling van de bedrijvigheid, zal ook op de huidige bedrijfsterreinen een intensief gebruik en een gemengd woon-werk milieu tot stand gebracht worden.

Met name bij de terreinen langs de Nieuwe Maas, Hollandsche IJssel en de Sliksloot kan deze herstructurering een intensivering maar ook een menging van functies betekenen. Het biedt kansen om een bijzonder aantrekkelijk werk-, woon-, en recreatiemilieu te ontwikkelen. In deze gebieden zal in samenspraak met de bedrijven gewerkt gaan worden aan verbeteringsprojecten.

Stormpolder

Een aandachtsgebied van de eerste orde is in dit opzicht de Stormpolder, het grootste bedrijfsterrein. De locatie biedt zowel kansen als bedreigingen. Voor de toekomst van de Stormpolder wordt een masterplan gemaakt, waarin de zojuist gememoreerde thema's van functiemenging en bebouwingsintensivering een plaats krijgen. Het gaat er daarbij om de mogelijkheden van de buitengewone ligging van de polder (aan alle zijden omringd door water) alsmede de aanwezigheid van verschillende unieke plaatsen (o.a. vloedbos en uitzichtpunt) optimaal te benutten.

In dit herstructureringstraject is de ontwikkeling van het EMK terrein een buitengewoon belangrijke opgave. Vanwege enerzijds het ingewikkelde milieuprobleem maar anderzijds de unieke ligging van deze locatie, is de opgave uitdagend om op en direct nabij deze locatie een intensief, gemengd en kwalitatief hoogwaardig woonwerkmilieu tot stand te brengen.

Optimalisering

Op meer plaatsen binnen de gemeente zijn er mogelijkheden om het ruimtegebruik te optimaliseren en werkruimte te bieden die ook in de toekomst aansluit bij het aanbod van de beroepsbevolking. Gedacht kan worden aan kantoren en niet milieuhinderlijke bedrijven in het centrum, maar bijvoorbeeld ook in de woongebieden. Ter illustratie: in de oudere delen van Krimpen is een menging van wonen en werken vanouds gebruikelijk.

Ook wordt gedacht aan de gebieden langs de drukke wegen, C. G. Roosweg, Industrieweg, Nieuwe Tiendweg. Hier kan de vestiging van bedrijven en kantoren tegelijk het verkeerslawaaï voor de achterliggende woongebieden afschermen.

Waterlocaties

Het is niet vanzelfsprekend dat waterlocaties op of nabij bedrijfsterreinen worden omgezet in woonlocaties. Wel is het zo, dat bij de zojuist gememoreerde menging van functies waterlocaties (mede) in beeld zijn voor wonen. Maar er moet nadrukkelijk ruimte blijven voor watergebonden bedrijvigheid, bijvoorbeeld door de aanleg van openbare kaden, én voor mogelijkheden om met vervoer en transport over water aan land te komen.

Enkele bedrijven binnen (maar ook buiten) de gemeente veroorzaken hinder in de directe omgeving voor aangrenzende woningen of door transporten in een veel groter gebied. Aandacht voor de vermindering, of het opheffen, van die hinder blijft wenselijk.

Detailhandel c.a.

Een sterk en goed functionerend winkelapparaat is in het belang van de bevolking en van de bedrijven zelf. Het hoofdwinkelcentrum Crimpenhof heeft een lokale maar ook een regionale betekenis. Ruimte zal geboden worden om de huidige sterke positie te handhaven c.q. uit te breiden, waarbij gerekend wordt op (mogelijk in fasen uit te voeren) substantiële vergroting van het verkoopvloeroppervlak. Een recent genomen initiatief voor grootschalige uitbreiding en vernieuwing van Crimpenhof wordt daarom positief tegemoet getreden. Wel moet distributie-planologisch onderzoek de acceptatie ervan kunnen rechtvaardigen.

Overigens kan het ruimtelijk beleid van de gemeente niet voorkomen dat slecht renderende "winkelstrips" verdwijnen. Een bijzondere positie heeft in dit verband De Korf, als belangrijk wijkwinkelcentrum voor het oostelijk deel van de gemeente. Indien hier onverhoopt leegstand ontstaat kan door gedeeltelijke herontwikkeling en intensivering met woningbouw het karakter van De Korf als wijkwinkelcentrum in stand worden gehouden. Parallel daaraan zal zonedig met (mobiele) diensten en voorzieningen de achteruitgang van het leefcomfort door verdwijnende winkels in aangrenzende woongebieden worden beperkt.

Thuiswerken vraagt om een snelle internet verbinding en voldoende ruimte in huis, maar ook om vergaderfaciliteiten en andere ondersteunende voorzieningen in de omgeving. Wellicht kan hiervoor worden aangesloten bij de voor starters en freelancers benodigde bedrijfsverzamelgebouwen.

Wat wordt het beleid?

- ⇒ In de komende decennia is ook voor de bedrijventerreinen vernieuwing de belangrijkste opgave. Daarbij wordt, naast een verbetering van de bereikbaarheid, ook gestreefd naar een intensivering, optimalisering en opwaardering van de bedrijventerreinen.

- ⇒ Voor de Stormpolder wordt ten behoeve van een herstructurering in samenspraak met de bedrijven een masterplan gemaakt. In het plan worden optimale voorwaarden geschapen voor het benutten van de unieke locatie van dit gebied.
- ⇒ Indien er geen bezwaren zijn vanuit het milieu, noch sprake is van een belemmering van de huidige bedrijfsactiviteiten, wordt een menging van wonen en werken op bedrijvenlocaties nagestreefd.
- ⇒ Een vergroting van het aantal arbeidsplaatsen in de gemeente wordt bevorderd opdat meer inwoners van Krimpen toegang krijgen tot de plaatselijke arbeidsmarkt en het (spits)forensisme wordt beperkt.
- ⇒ Het thuiswerken wordt bevorderd door de aanleg van een glasvezelnet en het stimuleren van de ontwikkeling van ondersteunende diensten.
- ⇒ Gestreefd wordt naar een versterking van het winkelapparaat in de gemeente, met bijzonder aandacht voor behoud c.q. uitbouw van de (regionale) positie van het hoofdwinkelcentrum Crimpenhof.

Wat betekent dit concreet?

- De gemeente initieert, in samenspraak met de betrokken bedrijven, voor de bedrijfsterreinen Stormpolder, Parallelweg en de Krom plannen voor herstructurering en bebouwingsintensivering. Gestart wordt met de Stormpolder.
- Er worden op deze terreinen locaties aangewezen waar een gemengd milieu van werken, wonen en recreatie kan worden gerealiseerd.
- De ontsluiting van de bedrijfsterreinen wordt waar mogelijk verbeterd (zie het hoofdthema "Mobiël Krimpen").
- Het EMK-terrein wordt ontwikkeld tot een hoogwaardig en beeldbepalend deel van het stedelijk gebied is een belangrijke opgave voor de komende jaren.
- Het uitzichtpunt in de Stormpolder wordt ontwikkeld in samenhang met de afmeerlocatie van de Fast Ferry. Deze locatie wordt de "toegangspoort" tot Krimpen vanaf het water.
- Onderzocht wordt of er draagvlak is voor de vestiging van een voorlichtingscentrum of een gemeenschappelijke website van de bedrijven in de gemeente, teneinde de bekendheid te vergroten.
- Ingezet wordt op publiek toegankelijke rivieroever. Er wordt ruimte gemaakt c.q. gehouden voor transport en vervoer over water: openbare kades, een laad en loswal en afmeerlocaties.
- Er wordt een distributie planologisch onderzoek (DPO) uitgevoerd, alvorens aan grootschalige uitbreidingen in de detailhandelsfeer instemming te verlenen. De wenselijkheid en de houdbaarheid van de spreiding van het huidige wijkwinkelcentrum De Korf en de buurtwinkel(strips) krijgen daarbij aandacht.

hoofdthema 5: Zorgend Krimpen

Aanbod

Het aanbod van welzijns- en zorgvoorzieningen volgt de vraag en de behoefte van de bevolking. Belangrijke veranderingen in het behoeft patroon vragen om voortdurende actualisering van het beleid.

De grote toename van het aantal éé noudergezinnen en tweeverdieners leidt tot een vraag naar kinderdagverblijven en naschoolse opvang. De nog steeds in golven wisselende leeftijdsopbouw van de bevolking leidt tot pieken en dalen in de vraag naar lokalen voor basisscholen.

De vergrijzing van de bevolking én de wens om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen leidt tot aangepaste woon-zorgvoorzieningen en daarop afgestemde diensten. Hierdoor en door het extramuraliseringsbeleid in de gezondheidszorg ontstaat er een grote vraag naar (kleinschalige) woonvormen waarbij een beroep kan worden gedaan op extensieve en intensieve vormen van zorg.

De combinatie wonen, zorg en dienstverlening wordt gaandeweg belangrijker. Het concept van de woonzorgzoning krijgt daarbij steeds meer aandacht: een centraal "wijkzorgcentrum" met daaromheen zorg- en welzijnssteunpunten (vaak in kleinschalige woonzorgcomplexen) en aanpasbare en aangepaste (levensloopbestendige) woningen in een goed toegankelijke, sociaal- en verkeersveilige woonomgeving.

Het is een gemeentelijke verantwoordelijkheid om al deze – zich veranderende - behoefte uit de samenleving tijdig te onderkennen en daarvoor adequate voorzieningen te treffen. De opgave is om die voorzieningen zo aan te bieden dat ze een zo breed mogelijke groep ten goede komen en ze ook breed gedragen worden.

Woonzorgcentrum

De wetenschap om te kunnen terugvallen op zorgvoorzieningen in de directe nabijheid is voor ouderen geruststellend. Als het nodig is kan men er eenvoudig een beroep op doen zonder uit de eigen woning te hoeven verhuizen.

Met het oog daarop wordt in of nabij het centrumgebied een woonzorgcentrum met (ook) intramurale zorg gevestigd. Een centrale locatie is een eerste vereiste: de bereikbaarheid is hier het grootst en in de toekomst zal ook een aanzienlijk deel van de doelgroep juist hier wonen.

De vele in het centrum te bouwen seniorenwoningen met extramurale ondersteuning (zie het hoofdthema "Wonend Krimpen") kunnen dan direct een beroep doen op de in de nabijheid beschikbare voorziening.

Basisvoorzieningen

Niet alle ouderen hebben gelijke wensen en willen in het centrum wonen. De opgave blijft om ook voor hen de basisvoorzieningen bereikbaar te houden. Te denken valt aan extramurale ondersteuning van het (herontwikkelde) Crimpenersteijn, het handhaven van de huidige gespreide winkelvoorzieningen en zonodig de bezorging van diensten aan huis.

Het gezondheidscentrum is een succesvolle formule voor de plaatselijke eerste lijns gezondheidszorg, maar het gebouw raakt gedateerd. De gemeente treedt initiatieven voor vernieuwing c.q. verplaatsing ervan positief tegemoet. Daarbij wordt speciale aandacht besteed aan een centrale en goed bereikbare locatie.

Scholen

De kwantitatieve behoefte, de locatie en de inpassing van de overige voorzieningen, zoals (basis-)scholen en jongerenvoorzieningen, worden frequent beoordeeld. In feite gaat het hier om een voortdurend proces. Nieuwbouw van scholen is een optie, mits dat gepaard kan gaan met herontwikkeling van een bestaande locatie. Alsdan ontstaat een win-win situatie, waarbij goed geoutilleerde nieuwbouw (mede) kan worden gefinancierd uit exploitatie van de vrijkomende gronden. Hierbij wordt ingezet op ontwikkeling van zogeheten brede scholen, met kinderopvang die een centrale rol in de omliggende buurt kan krijgen.

Wat wordt het beleid?

- ⇒ Welzijns en zorg- en schoolvoorzieningen worden (voortdurend) afgestemd op de veranderende vraag van de bevolking.
- ⇒ Het zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen van een vergrijzende bevolking wordt bevorderd; woonvormen en -voorzieningen worden daarop afgestemd.
- ⇒ Op korte termijn wordt een woonzorgcomplex (intramurale kern met extramurale uitwaaiering) in of nabij het centrumgebied (vervanging huidig Tiendhove) gerealiseerd. Daarnaast wordt ten behoeve van het oostelijk deel van van Krimpen een zorgcentrum in Langeland ontwikkeld (herontwikkeling huidig Crimpenersteijn).
- ⇒ De locatie van nieuwe en bestaande (school-)voorzieningen zal, telkens wanneer dat in het kader van stedelijke vernieuwing aan de orde is, opnieuw worden beoordeeld en zo mogelijk worden gewijzigd. Daarbij wordt gestreefd naar een situatie waarbij de ontwikkeling van nieuwe locaties kan worden gefinancierd uit de exploitatie van vrijkomende gronden.

Wat betekent dit concreet?

- De demografische ontwikkeling in de gemeente wordt gemonitord. Daarbij wordt de actuele ontwikkeling van de bevolking vergeleken met de lange termijn ontwikkeling en worden - voortschrijdend - de gevolgen voor de vraag om voorzieningen voor de komende 5 jaar aangegeven.
- In Kortland en in Langeland wordt centraal op een goed bereikbare locatie een zorgcentrum tot stand gebracht. Deze centra komen centraal in de wijk te liggen in het hart van een woonzorgzoning.
- Het concept van de woonzorgzoning in Krimpen wordt verder uitgewerkt in samenspraak met de zorgaanbieders. Aandacht zal daarbij uitgaan naar een integratie van woon-, zorg- en welzijnsvoorzieningen.
- Een nieuw woonzorgcentrum in Kortland gaat het bestaande Tiendhove vervangen. Het zorgcentrum ten behoeve van Langeland komt tot ontwikkeling binnen de kaders van de vernieuwing van Crimpenersteijn.
- Het gezondheidscentrum wordt qua huisvesting vernieuwd. Voorwaarde voor nieuwbouw is een locatie in af nabij het centrum.

- Aan de toenemende vraag naar kleinschalige welzijnsvoorzieningen wordt tegemoet gekomen.
- In samenspraak met de woningcorporaties worden initiatieven ontplooid om delen van de bestaande woningvoorraad beter geschikt te maken voor ouderen, waardoor "zorg op maat aan huis" beter kan worden geleverd.
- In de behoefte aan kinderopvang wordt voorzien, juist ook in samenhang met de praktische uitwerking van het them van de "brede school".
- De vestigingskwaliteiten van bestaande schoolvoorzieningen worden heroverwogen. Zonodig en -mogelijk wordt, in combinatie met de herontwikkeling en vernieuwing van het stedelijk gebied, een betere oplossing gevonden.

hoofdthema 6: Cultureel en sportief Krimpen

Karakteristiek

Met cultuur wordt hier allereerst bedoeld: "het geheel van manifestaties van kunst, ontspanning en vermaak" (van Dale). Dat is voor iedereen duidelijk en - gelukkig - ook verschillend. Maar daarnaast wordt hier ook bedoeld op "beschaving". Dit begrip gebruiken we om de vraag aan de orde te stellen: wat is typisch Krimpen (dus niet alleen wat was typisch Krimpen) of, als uitdaging voor de verdere ontwikkeling, wat zou typisch Krimpen moeten zijn? Die vraag is ook concreter te stellen: wat maakt het waardevol om in Krimpen te wonen?

Vanuit het perspectief van de ruimtelijke ordening komen we dan terecht bij de unieke ligging van de gemeente op de grens van grootstedelijk gebied en de cultureel en natuurlijke waarden van de Krimpenerwaard. Deze ligging is in belangrijke mate bepalend voor de kwaliteit en voor de sfeer in de gemeente.

Als daarover consensus bestaat moet dat bewaard en versterkt worden. Maar de vraag is ook welke ruimtelijke ontwikkeling het wonen (in de breedste zin) nog waardevoller, betekenisvoller, aangenamer kan maken voor de Krimpense gemeenschap. Met andere woorden: naast bewaren en versterken ook uitbouwen en vernieuwen.

Woonmilieus

In Krimpen kunnen vijf karakteristieke woonmilieus worden onderscheiden: stedelijke wonen in het centrum, wonen in het groen en aan het water, wonen in "historisch" Krimpen, wonen in de dijkzones en wonen aan de rivieren.

Het gaat er om dat bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze milieus het specifieke karakter van die gebieden bewaard en versterkt, bijvoorbeeld door het bepalen van de maximum bouwhoogte, de dichtheid van bebouwing, het karakter van de bebouwingen en de parcellering. Met andere woorden: de karakteristiek van de woonmilieus bepalen de mogelijkheden en grenzen van de ontwikkeling.

Historiciteit

Hoewel al decennia het behoud van het karakter van de oudste delen van Krimpen (Oud Krimpen en de dijken) een uitgangspunt is van het gevoerde ruimtelijk beleid, is onder druk van de omstandigheden bij nieuwe ontwikkelingen en bij het beheer op veel plaatsen afbreuk gedaan aan de oorspronkelijke kwaliteiten. Daarmee is ook afbreuk gedaan aan een deel van de identiteit van de gemeente.

Daarin moet een kentering worden gebracht: waardevolle historische bebouwing én de oorspronkelijke stedenbouwkundige structuren moeten worden gerespecteerd en waar mogelijk in de oorspronkelijk staat worden hersteld. De particuliere initiatieven die ter zake reeds zijn en worden ondernomen verdienen ondersteuning.

Nieuwe ontwikkelingen in deze gebieden worden nog alleen toegestaan wanneer ze beeldondersteunend zijn. Voor deze gebieden zullen in de (op stapel staande) Nota Welstandsbeleid en in de nieuwe bestemmingsplannen de bouwkundige en de stedenbouwkundige waarden worden vastgelegd. Een gemeentelijke monumentenlijst zal een extra impuls geven aan dit beleid.

Herlocatie sportvelden

De huidige locatie van de tennisbanen (TCK en (vh.) Heeck), de korfbalvereniging KOAG, de hockeyclub MHCK en de voetbalvereniging DCV vormen een belemmering voor een optimale ontwikkeling in de toekomst. Weliswaar is er op dit moment nog geen sprake van een urgent probleem, maar de ligging in een woongebied stelt beperkingen aan o.a. het parkeren en de verlichting. Voor DCV bemoeilijkt de excentrische ligging in de gemeente bovendien de toestroom van jonge actieve leden. De verenigingen zien een geconcentreerde voorziening nabij de sporthal op termijn als optimaal.

Een dergelijke ontwikkeling biedt interessante perspectieven voor het bundelen van energie en middelen, ook ten behoeve van andere takken van sport, alsmede voor een betere ruimtelijke ordening. De financiering ervan zou voor een belangrijk deel gegenereerd kunnen worden door de herontwikkeling van de huidige velden.

Ruimtelijk gezien is deze herlocatie en bundeling van sportvelden alleen mogelijk indien het langs de Krimpenerbosweg gelegen volkstuinencomplex wordt verplaatst, bijvoorbeeld naar het recreatiegebied. Overigens zijn de volkstuinders zeer tevreden met hun huidige locatie. Bij de verdere ontwikkeling van het recreatiegebied zou de mogelijkheid van de hiervoor genoemde herschikking niet uitgesloten moeten worden.

Wat wordt het beleid?

- ⇒ Voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling wordt de unieke ligging van de gemeente, op de grens van grootstedelijke gebied en de cultureelrijke en natuurlijke waarden van de Krimpenerwaard, de bepalende factor voor de kwaliteit van wonen en de sfeer van leven.
- ⇒ De sturing van nieuwbouwprojecten en herstructureringsprojecten vindt plaats op basis van een differentiatie naar de voor Krimpen kenmerkende vijf woonmilieus: stedelijk wonen in het centrum, wonen in het groen en aan het water, wonen in "historisch" Krimpen, wonen in de dijkzones en wonen aan de rivieren. Projecten moeten de milieus waarbinnen ze worden gerealiseerd respecteren en versterken.
- ⇒ Waardevolle historische bebouwing wordt waar mogelijk beschermd c.q. in de oorspronkelijke staat teruggebracht.
- ⇒ Ingezet wordt op centralisatie van sportvoorzieningen nabij de sporthal, in combinatie met herontwikkeling van bestaande velden in en nabij woonwijken.

Wat betekent dit concreet?

- Er wordt een Nota Welstandsbeleid opgesteld, waarin door middel van een beeldkwaliteitskaart het specifiek eigen karakter per woongebied/woonmilieu wordt beschreven.
- Nieuwbouwplannen worden getoetst aan deze beschrijving. Ook de inrichting van de openbare ruimte moet het karakter van de onderscheiden woonmilieus ondersteunen: wegprofielen, materiaalgebruik en afwerkingniveau.
- Het cultureel erfgoed van de gemeente wordt behouden en er worden waar nodig passende nieuwe functies voor gezocht (o.a. scheepswerf Van Duyvendijk, gemaal Reinier Blok).
- Er wordt ter ondersteuning van dit beleid een gemeentelijke monumentenlijst opgesteld.

- Er wordt een centrum voor beeldende kunst opgericht. De vestiging van culturele instellingen, kunstnijverheid en galerieën in het centrum wordt bevorderd.
- De mogelijkheid en wenselijkheid van een (commercieel) uitgaanscentrum met bioscoop, theater, hotel met vergaderruimten wordt onderzocht.
- In overleg met het Recreatieschap wordt een plan opgesteld voor het gebied aan weerszijden van de Krimpenerbosweg, waarin plaats wordt opgenomen voor een bundeling van sportvelden en een vervangende locatie voor de aldaar gesitueerde volkstuinen.
- Het recreatiegebied en haar omgeving worden in samenspraak met het recreatieschap en de buurgemeenten ontwikkeld tot een "countryclub" waar alle buitensporten mogelijk zijn: paardrijden, golfen, surfen, tennis, hockey, voetbal, etc.. Benodigde buiten- en binnensport faciliteiten worden zoveel mogelijk gebundeld.
- Bij de "countryclub" wordt een (congres)hotel gebouwd. De mogelijkheid voor de aanleg van een (natuur)camping en (verhuur) zomerhuisjes wordt onderzocht
- De gemeente profileert zich als de poort naar de Krimpenerwaard met een steunpunt van de ANWB, gekoppeld aan de VVV, als startpunt voor wandel en fietstochten.
- In overleg met het recreatieschap wordt een plan opgesteld voor het recreatiegebied waarin plaats wordt opgenomen voor een combinatie van sportvelden nabij de Krimpenerbosweg en een vervangende locatie wordt gezocht voor de aldaar gesitueerde volkstuinen.

hoofdthema 7: Duurzaam Krimpen

Duurzaamheid

Een duurzame ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte en bebouwing biedt het grootste milieuvoordeel en beperkt uiteindelijk de kosten.

Steeds vaker zien we in één mensenleven gebouwen gebouwd en ook weer gesloopt worden. We raken daaraan gewend en onderkennen de noodzaak dat de bebouwing en de omgeving voldoet aan de behoeften van deze tijd.

Er zijn evenwel stedelijke gebieden en gebouwen die al honderd en meer jaren goed functioneren en steeds aangepast kunnen worden aan het veranderende gebruik dankzij de ingebouwde flexibiliteit, de overruimte in de plattegronden en de plafondhoogte en het optimale gebruik van de ruimte. Het zijn gebieden die ook nu nog zeer gewaardeerd worden door alle groepen woningzoekenden. Dat is een richtbeeld voor de verdere ontwikkeling van de gemeente.

Bodemdaling

Krimpen heeft daarbij een bijzondere opgave: door de niet aflatende verzakkingen staat de kwaliteit van de woonomgeving en de toegankelijkheid van woningen voortdurend onder druk.

De verzakkingen van toegangen en tuinen en van straten en rioleringen doen afbreuk aan de kwaliteit van het wonen en het onderhoud is financieel een enorme opgave, voor de gemeenschap maar niet minder voor de particuliere bewoner. Het vraagt om een fundamentele oplossing bij de planvorming voor nieuwe locaties, maar ook bij het onderhoud van bestaande gebieden.

Waterhuishouding

De bodemdaling in onze veenpolder, de klimaatwijziging die tot meer neerslag leidt én de verplaatsing van het gemaal, vormen een bedreiging die het ook in onze gemeente noodzakelijk maakt om nieuw beleid te formuleren voor de waterbeheersing. Dit is een opgave die zeer nadrukkelijk zijn stempel zal drukken op de inrichting van het bebouwde gebied van de gemeente. Anderzijds is het een geweldige kans om de kwaliteit van het wonen te verhogen en meer te richten op de specifieke kenmerken van het wonen in een veenpolder. Dit zal bij een goede inpassing gepaard kunnen gaan met een toename van de natuurwaarden en van de ruimtelijke kwaliteiten en zal uiteindelijk ook kunnen leiden tot een verlaging van de beheerkosten.

In enkele gevallen zal een verbreding van de watergangen noodzakelijk zijn om een goede afvoer naar het nieuwe gemaal mogelijk te maken. Het vasthoudend en bergend vermogen in het bestaande stedelijke gebied, met name door vergroting van het wateroppervlak, zal vergroot moeten worden tot tenminste 10% van het oppervlak van het stedelijk gebied. Voor de binnen afzienbare tijd te ontwikkelen c.q. te vernieuwen (woon-)gebieden zal dit percentage aanzienlijk hoger moeten zijn om deze algemene norm binnen redelijke tijd te effectueren.

Wat wordt het beleid?

- ⇒ De duurzaamheid van de ruimtelijke ontwikkeling, de inrichting van de openbare ruimte en van de bebouwing wordt een belangrijk beoordelingscriterium bij nieuwe plannen. Daarbij wordt het gebruik van duurzame, niet vervuilende materialen voorgeschreven en het energiegebruik bij aanleg en het beheer beperkt.
- ⇒ De waterhuishoudkundige aspecten worden van meet af aan meegenomen bij de vorming van nieuwe bouwplannen. Bij de watertoets wordt het Hoogheemraadschap als waterbeheerder vroegtijdig betrokken.
- ⇒ Het oplossen van het vraagstuk van het zakkende maaiveld krijgt hoge prioriteit. Bij de inrichting van nieuwe wijken wordt gezocht naar mogelijkheden voor duurzaam bouwrijpmaken en inrichten.

Wat betekent dat concreet?

- Nieuwe infrastructuur in de gemeente wordt gefundeerd op drijvende constructies (bijvoorbeeld schuim) of op palen. Vanwege de daarmee samenhangende kosten wordt het oppervlak van de openbare verharding sterk teruggebracht bij ophoging en bij stedelijke herstructurering.
- Er zal "geconcentreerder" verkaveld worden met een concentratie van bebouwing en een concentratie van groen en water. Het oppervlak snippergroen en (parkeer)verharding wordt zoveel mogelijk beperkt.
- Parkeren in een gebouwde voorziening of op eigen terrein wordt standaard. Optimalisering van het beheer en terugbrengen van de kosten daarvan (berekend over lange termijn) wordt de norm.
- Gezocht wordt naar mogelijkheden voor een duurzame funderingstechnieken voor het bestaande maaiveld.
- Bevordering van duurzaamheid in materiaal- en energiegebruik en de vermindering van milieuhinder is uitgangspunt voor alle ruimtelijke ontwikkelingen. Plannen worden mede beoordeeld aan de hand van het handboek duurzame materialen.
- In samenwerking met het Hoogheemraadschap en het Zuiveringsschap wordt een stedelijk waterplan opgesteld, waaraan de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente getoetst zullen worden.

Deel 2: De grote opgaven

De ambities zoals die zijn geformuleerd bij de zeven hoofdthema's moeten een concrete vertaling krijgen in projecten. Daarmee ziet de gemeente zich geplaatst voor wat we noemen de "grote opgaven" voor de komende jaren. In dit tweede deel van de structuurvisie worden die opgaven in enkele hoofdlijnen beschreven.

Met het oog op de overzichtelijkheid is voor de grote opgaven een verdeling aangehouden van ontwikkelingsgebieden (A), netwerken (B), en beleidsplannen (C). Overigens zal in enkele gevallen vanwege de onderlinge samenhang van projecten een gecombineerde ontwikkeling noodzakelijk zijn. Dit zal dan blijken bij de verdere uitwerking.

De beschrijving heeft nadrukkelijk niet de pretentie volledig te zijn. De meest essentiële zaken worden voor het voetlicht gebracht. Met zo'n selectie blijft dus veel onbesproken. Daar kiezen we voor omdat anders een wel zeer uitvoerige opsomming zou moeten worden gegeven. Binnen de kaders van deze structuurvisie is dat nog niet aan de orde.

De structuurvisie wordt na vaststelling (gepland voor najaar 2003) opgevolgd door een uitvoeringsnota. Daarin krijgen de projecten een meer uitgewerkte beschrijving. Bovendien komt daarbij ook de prioriteitstelling aan de orde: niet alles kan en hoeft tegelijk te worden gerealiseerd.

A. Ontwikkelingsgebieden

A1. Stormpolder

De opgave voor de Stormpolder is herstructurering en transformatie.

Met het oog daarop wordt een bestemmingsplanherziening in voorbereiding genomen. Het nieuwe bestemmingsplan gaat voorzien in transformatie van de Stormpolder naar een multifunctioneel gebied, waarin naast intensivering van de werkfunctie ook (waar dat mogelijk is) wonen wordt ingepast.

Daarnaast gaan er bouw mogelijkheden voor nieuwe locaties ontstaan. Te denken valt aan het Uitzichtpunt, dat door middel van markerende bebouwing ontwikkeld kan worden tot een representatieve entree van Krimpen vanaf de rivieren. Ook het EMK-terrein ondergaat vernieuwing: gebouwen die inspelen op de unieke ruimtelijke kwaliteiten van deze plek. Voorts gaat het uitgestrekte laaggelegen terrein tegenover de PI voor nieuwe bedrijvigheid ontwikkeld worden.

Wat betreft de infrastructuur is de aandacht primair gericht op de Industrieweg. Deze weg blijft de hoofdader van de Stormpolder. Zij moet tegelijk een aantrekkelijke verbinding worden tussen de kop van de Stormpolder (Uitzichtpunt) en het centrum van de gemeente. Dit vereist een opwaardering van de aangelegene bebouwing.

A2. De Krom en Parallelweg

De opgave voor deze bedrijfsterreinen is kwaliteitsverbetering en intensivering.

De entree tot de Stormpolder aan de oostzijde van de Stormpolderbrug krijgt aan beide zijden van de Industrieweg een "gezicht". Dat gebeurt door middel van representatieve bedrijfsbebouwing.

Ter ontlastening van de Lekdijk en de grote kruising wordt ingezet op een meer directe aansluiting van De Krom op de provinciale weg N210. Dat gebeurt in combinatie met de ontwikkeling van het gebied ten noorden van het Toepad.

A3. Industrieweg

De opgave voor deze hoofdverkeersader is reconstructie en herontwikkeling.

De Industrieweg wordt de verbindende schakel tussen de Krimpense entree vanaf het water (Uitzichtpunt Stormpolder) en het centrumgebied. Dat vereist herprofilering en begeleidende markerende bebouwing (zie ook bij A1).

Voor de locatie van de Fordgarage wordt een woningnieuwbouwproject ontwikkeld, dat maat geeft aan de grote kruising en tegelijk het begin-/eindpunt van de Industrieweg markeert.

Op de hoek Industrieweg/ Parallelweg wordt de oorspronkelijke bebouwing in het talud van de weg hersteld, op een zodanige wijze dat een goede overgang van de westelijk gelegen bedrijvigheid naar Oud Krimpen ontstaat.

A4. Centrumgebied

De opgave voor het centrum is grootschalige herontwikkeling en stedelijke vernieuwing.

Om daarvoor de kaders in beeld te brengen wordt voor het totale centrumgebied een integraal stedenbouwkundig plan ontwikkeld.

Hoofdwinkelcentrum Crimpenhof krijgt een aanzienlijke economische impuls door middel van uitbreiding en vernieuwing. Daarvan maakt onderdeel uit een gebouwde parkeervoorziening,

die wordt afgeschermd door belendende woonbebouwing. Het winkelcentrum en deze woningen gaan zich met voorkanten naar de openbare ruimte presenteren.

Voor de locatie van de Prinsessenflats, alsmede voor het gebied tussen de Boerhavelaan en de Albert Schweitzerlaan wordt nieuwe (gestapelde) woningbouw ontwikkeld. Voorzover dat noopt tot verplaatsing van bestaande kantoren en kerkgebouw(en), wordt daarvoor binnen het centrumgebied vervangende ruimte geboden.

In de groenstrook langs de C.G. Roosweg kan markerende en geluidsafschermdende bebouwing ontwikkeld worden. Daarbij geldt wel dat elders in het centrum ruimte voor water, groen en pleinen terugkomt.

De kruising van de Nieuwe Tiendweg met de Van Ostadelaan krijgt markerende bebouwing in de vorm van afbouw van het Cascade-project.

Het centrum krijgt een andere, op de nieuwbouw afgestemde infrastructuur. Daarbij wordt ingezet op verplaatsing van het busstation naar de zuidzijde van Crimpenhof. Er komen korte en gestrekte verbindingen van de centrale parkeervoorziening met de hoofdaders: Nieuwe Tiendweg en Koekoekstraat.

A5. Nieuwe Tiendweg

De opgave voor deze locatie is vernieuwing en intensivering.

Enkele voorbeelden. Voor de locatie RK-kerk is een plan voor de bouw van een nieuwe kerk en de ontwikkeling van woningbouw in voorbereiding. Nabij de kruising met de Buys Ballotsingel wordt (ter vervanging van bestaande gebouwen) een nieuw schoolgebouw met gymnastieklokaal gerealiseerd. Voor de locatie van het gezondheidscentrum tot en met de Kortlandschool is een plan in voorbereiding voor een woonzorgcentrum met aangrenzende woonbebouwing, terwijl voor de bestaande gezondheids- en schoolfuncties in dit gebied in vervangende nieuwbouw wordt voorzien.

Daarnaast wordt ingezet op kleinschalige bebouwingselementen op langs het wegtrace.

A6. Oud Krimpen, IJsseldijk

De opgave voor het historische deel van Krimpen is herstel en revitalisering.

Het historisch-karakteristieke woongebied Oud Krimpen wordt beschermd en waar mogelijk versterkt. Ingezet wordt op (gelijktijdige) herontwikkeling tot woningbouw van de locaties van garage Dekker en De Pee.

Aan de zuidzijde van de Poldersedijk en aan de oostzijde van de Veerdam wordt (kleinschalige) woningbouw mogelijk gemaakt. Uitgangspunt daarbij is behoud van de Veerdam als aanlegplaats van het oude veer over de Hollandsche IJssel.

Een herontwikkeling van scheepswerf Van Duijvendijk en het ernaast gelegen terrein van de gesloopte Rehobothkerk geschiedt met handhaving en inpassing van de rijksmonumenten en voorts met respect voor en herkenning van het historisch waardevolle karakter van deze locatie.

Het rijksmonument Reinier Blok krijgt, ook nu het als gemaal buiten functie is gesteld, specifieke bescherming. Een functieverandering ervan zal geen afbreuk doen aan het unieke karakter van het gebouw en de omgeving.

Op het terrein van de voormalige sloperij Heuvelman, nabij de grens met Ouderkerk aan de IJssel, komt kleinschalige woningbouw in gestapelde vorm (plan Hof van IJssel).

A7. Sportlocaties

De opgave is verplaatsing en herontwikkeling.

In de kern gaat het om de aanleg van een complex voor veldsporten, aan de oostkant van de Krimpenerbosweg. Daar worden de accommodaties van de grote verenigingen (DCV, KOAG, MHC, TCK en (vh) Heeck) centraal gesitueerd, beter bereikbaar met minder hinder

voor de omgeving en nabij de bestaande sporthallen. De hiermee vrijkomende locaties worden herontwikkeld tot woningbouw, afgestemd op de specifiek ruimtelijke aard van de omgeving.

Een dergelijke centralisering van sportvoorzieningen is slechts te verwezenlijken door verplaatsing van het volkstuintencomplex. Voor deze voorziening komt een vervangende locatie beschikbaar.

Voor de Waalmanege aan de Verbindingsweg wordt een nieuwe en voor een modern bedrijf betere faciliteiten biedende locatie aangewezen in het recreatiegebied.

A8. Lansingh-Zuid

De opgave voor deze wijk is nieuwbouw.

De wijk Lansingh-Zuid wordt verder ontwikkeld volgens de opzet en het tijdschema van het vigerende bestemmingsplan.

A9. Langeland (partieel)

De opgave is hier herstructurering en revitalisering voor sommige woonlocaties.

Enkele voorbeelden. Voor het gebied Park- en Vijverflat is een grootschalige herstructurering gaande, bestaande uit groot onderhoud en grootschalige nieuwbouw (3 woontorens). Voor de Bloemenbuurt is een sloop-nieuwbouwproject in voorbereiding, noodzakelijk in verband met verzakkingen. Voor de Lavendelbuurt is revitalisering nodig vanwege de matige bouwkundige en woonkwaliteit. Nabij Crimpenersteyn komt een project voor nieuwbouw ten behoeve van ouderen van de grond. In en nabij het winkelcentrum De Korf wordt de mogelijkheid tot intensivering geboden met het oog op woningbouw rond en boven de bestaande winkelvoorzieningen.

A10. Kortland (partieel)

De opgave is hier herstructurering van enkele locaties.

Ten denken valt aan het volgende. Het terrein tussen en aan de noordzijde van de Middenweteringflats wordt opnieuw ontwikkeld. Hier gaat een interessant woonmilieu ontstaan, overigens met handhaving van een substantieel en functioneel groenelement in het gebied. Aan de Meerkoetstraat (deel Molukse wijk), op en nabij de plaats van het kerkgebouw, komt een kleinschalig woonproject voor ouderen, inclusief een nieuw kerkelijk onderkomen.

B. Netwerken

B1. Autonetwerk

De opgaven zijn puntsgewijs de volgende.

1. Aansluiting Lekdijk en Ouverturelaan op C.G. Roosweg. Verbetering bereikbaarheid De Krom en Lansingh-Zuid, afleiden verkeer uit Nederlek, vermindering verkeersdruk op woonstraten. Eventuele overname C G Roosweg tussen kruising en nieuwe rotonde.
2. Verbreding C.G. Roosweg in Krimpenerhout tot 2*2 rijstroken (parkway). Vergroting daardoor van de veiligheid en verbetering van de doorstroming.
3. Reconstructie Nieuwe Tiendweg bij entree en ontsluiting Crimpenhof. Ontsluiting parkeergarage Crimpenhof via Albert Schweitzerlaan, verbetering entree door verschuiving en verbreding Nieuwe Tiendweg ter plaatse.
4. Algerabrug 2*4. Verbeteren verbinding. Geschikt maken beide uitbouwen voor zwaar verkeer in samenhang met aanleg fietsvoetbrug over de IJssel.
5. Parkeer- en rijvoorziening bij het busstation. Te combineren met de parkeergarage van de Crimpenhof.

B2. Openbaar vervoer netwerk

1. Verplaatsen busstation. In samenhang met de ontwikkeling van de Crimpenhof, aanleg nieuwe verbinding met de C G Roosweg, amoveren TBK en De Rank, herontwikkeling van het oude busstation en parkeerruimte met multifunctionele bebouwing.
2. Fly-over bij Capelseplein. Vergroting capaciteit kruising en versnelling afhandeling van gemotoriseerd verkeer.
3. Vrije busbanen. Indien noodzakelijk door file opbouw binnen de bebouwde kom, reservering ruimte in profielen.
4. Comfort halteplaatsen. Informatie voorziening, verwarming, fietsenstalling en vormgeving.
5. Brug Stormpolder- Nijverheidsstraat, ten behoeve van OV en LV en calamiteitenverkeer, in samenhang met herontwikkeling en intensivering Stormpolder.
6. Snelle(re) verbinding Busstation Capelsebrug. Vervangt alle buslijnen over de Algerabrug vanaf het busstation naar de metrohalte, ontlast die verbinding en verhoogt de snelheid en het comfort. Modaliteit nader te bepalen.
7. Vervoer op maat. Individueel vervoer voor iedereen per deeltaxi op afroep door verbetering communicatie en computerprogrammatuur.

B3. Fiets en voet netwerk

1. Vrijliggende fietspaden. Opstellen plan voor verbetering kwaliteit fietsroutes.
2. Brug over Hollandsche IJssel bij Veerpad. Belangrijke verbinding in recreatief fietsnetwerk, verkort afstand van metrohalte Capelle tot 800 meter vanaf de gemeentegrens.
3. Brug over Hollandsche IJssel in het verlengde van de Molenvlietsingel, dan wel direct naast huidige brug. Vervangt fietspad over de Algerabrug.

4. Oversteek kop Stormpolder IJsselmonde. Kortste verbinding met (tramnet) Rotterdam Zuid.
5. Vrije kruising Nieuwe Tiendweg / Buys Ballotsingel. Kruisingsvrije verbinding in doorgaande fietsroute en verbetering bereikbaarheid voorzieningen aan weerszijde van de Nieuwe Tiendweg.
6. Verbinding Ouverturelaan Vincent van Goghlaan. Aansluiting Lansingh Zuid op doorgaande fietsroute.
7. Vrije kruising Waalsingel en C.G. Roosweg. Verbetering verbinding tussen Oud Krimpen en het Centrum.
8. Bewaakte en overdekte fietsenstalling in centrum bij bushalte. Onderbrengen in het ontwikkelingsplan voor de Crimpenhof.

B4. Breedband glasvezelnet

1. Aanleg vergroot de communicatiemogelijkheden in de gemeente.

C. Beleidsplannen

1. Opstellen waterplan en groenplan in samenwerking met het Hoogheemraadschap. Gericht op verbetering waterafvoer en vergroting van het bergend vermogen én op de vergroting van de ruimtelijke kwaliteit en de woonkwaliteit.
2. Duurzame funderingstechnieken toepassen. Beperken verzakkingen van infrastructuur en het dure herstel daarvan.
3. Duurzame stedelijke ontwikkeling (stedelijke inrichting) Beperken oppervlak verharding, vergroten oppervlak groen en water.
4. Duurzame bebouwing, materiaal en energiegebruik. Toepassen milieukeur.
5. Opstellen nota welstandbeleid en richtlijnen voor karakter verschillende gebieden. Dient vóór juni 2004 gereed te zijn.